

Brusel 29. listopadu 2021
(OR. en)

14429/21

JEUN 144
EDUC 394
SOC 701
EMPL 526
DIGIT 175
SAN 709
SUSTDEV 171

VÝSLEDEK JEDNÁNÍ

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Delegace
Č. předchozího dokumentu:	13707/21
Předmět:	Závěry Rady o ochraně a vytváření občanského prostoru pro mladé lidi, který usnadňuje smysluplnou účast mládeže

---

Delegace naleznou v příloze závěry Rady a zástupců vlád členských států, zasedajících v Radě, o ochraně a vytváření občanského prostoru pro mladé lidi, který usnadňuje smysluplnou účast mládeže ve znění schváleném Radou pro vzdělávání, mládež, kulturu a sport na zasedání konaném ve dnech 29. a 30. listopadu 2021.

Návrh závěrů Rady a zástupců vlád členských států, zasedajících v Radě, o ochraně a vytváření občanského prostoru pro mladé lidi, který usnadňuje smysluplnou účast mládeže

RADA EVROPSKÉ UNIE A ZÁSTUPCI VLÁD ČLENSKÝCH STÁTŮ, ZASEDAJÍCÍ V RADĚ,
UZNÁVAJÍCE, ŽE

1. Evropská unie a její členské státy se shodly na tom, že spolupráce na úrovni EU v oblasti mládeže „podporuje sociální a občanskou angažovanost a usiluje o zajištění toho, aby všichni mladí lidé disponovali zdroji potřebnými k účasti ve společnosti“¹.
2. Mladí lidé jsou jednou ze silných stránek naší společnosti a současně jsou nositeli práv jednotlivce. Mají tedy právo smysluplně se účastnit přípravy, provádění, monitorování a hodnocení politik a jejich následných opatření, jež se dotýkají jich samotných i společnosti obecně².
3. Zdravá demokracie závisí na zapojení občanů a aktivní občanské společnosti, a to nejen v době konání voleb, ale neustále. Angažovaní, informovaní a mladí občané se silným postavením a jejich organizace hájící jejich zájmy jsou nejlepší zárukou odolnosti našich demokracií³ a obecného blaha.

---

¹ Usnesení Rady Evropské unie a zástupců vlád členských států, zasedajících v Radě, o rámci evropské spolupráce v oblasti mládeže: strategie Evropské unie pro mládež na období let 2019–2027 (Úř. věst. C 456, 18.12.2018, s. 2).

² Usnesení Rady Evropské unie a zástupců vlád členských států, zasedajících v Radě, o rámci evropské spolupráce v oblasti mládeže: strategie Evropské unie pro mládež na období let 2019–2027 (Úř. věst. C 456, 18.12.2018, s. 3).

³ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů o evropském akčním plánu pro demokracii (COM(2020) 790, 3.12.2020, s. 3).

4. Evropská unie je založena na hodnotách, mezi něž patří demokracie, pluralismus, rovnost a právní stát. Dodržování lidských práv, svoboda, nepřipustnost diskriminace, genderová rovnost, tolerance a ochrana menšin představují nezadatelné zásady evropské myšlenky⁴.
5. „Probíhající pandemie COVID-19 a její socioekonomické důsledky mají na lidská práva, demokracii a právní stát včetně občanského prostoru stále výraznější negativní dopad“⁵.
6. Dalším rozvíjením účasti mladých lidí na demokratických procesech v souladu s usnesením Rady o podpoře politické účasti mladých lidí na demokratickém životě Evropy⁶, se závěry Rady o podpoře demokratické informovanosti a demokratické angažovanosti mladých lidí v Evropě⁷ a se závěry o posilování víceúrovňové správy v rámci podpory účasti mladých lidí v rozhodovacích procesech⁸ se přispěje k posílení občanského prostoru pro mladé lidi a podpoří jejich angažovanost v rámci tohoto prostoru;

---

⁴ Tento bod vychází z článku 2 Smlouvy o Evropské unii.

⁵ Závěry Rady o oživení po skončení pandemie COVID-19 s ohledem na lidská práva (6324/21, 22.2.2021).

⁶ Usnesení Rady o podpoře politické účasti mladých lidí na demokratickém životě Evropy (Úř. věst. C 417, 15.12.2015, s. 10).

⁷ Závěry Rady a zástupců vlád členských států, zasedajících v Radě, o podpoře demokratické informovanosti a demokratické angažovanosti mladých lidí v Evropě (Úř. věst. C 415, 1.12.2020, s. 16).

⁸ Závěry o posilování víceúrovňové správy v rámci podpory účasti mladých lidí v rozhodovacích procesech (8766/21, 17.5.2021).

JSOU TOHO NÁZORU, ŽE

7. Občanský prostor pro mladé lidi je prostor, který mladým lidem umožňuje smysluplnou účast ve společnosti a je klíčovou součástí každé demokratické společnosti⁹. Existují (online i offline) politická, veřejná a sociální prostředí, jež splňují řadu právních, politických, institucionálních a praktických podmínek k tomu, aby mladým lidem umožňovaly uplatňovat jejich občanské svobody, pokud jde o přístup k informacím, vyjadřování názorů a zakládání sdružení nebo organizací za účelem účasti na veřejném životě, a ovlivňovat a formovat tak společnost.
8. Jelikož občanský prostor pro mladé lidi je dynamické povahy a neustále se mění, všechny demokratické a nezávislé organizace působící v oblasti mládeže a neformální skupiny mladých lidí se ukazují být klíčovými aktéry při prosazování účasti mládeže, a měla by jim být proto poskytována podpora a ochrana.
9. Mladí lidé potřebují svobodný, bezpečný, otevřený a přístupný inkluzivní a reprezentativní občanský prostor, který jim umožňuje zakládat sdružení, angažovat se v oblastech souvisejících s jejich potřebami a zájmy bez ohledu na téma, vyjadřovat se k veřejným otázkám a účastnit se veřejného rozhodování.
10. Aktivní zapojení do občanského prostoru v jeho různých podobách pomáhá rozličným skupinám mladých lidí, včetně těch, kteří jsou ve zranitelném postavení nebo jejichž názor je často opomíjen, jako jsou mladí migranti, rozvíjet kompetence potřebné z hlediska občanské angažovanosti. Současně podporuje jejich osobní, profesní a společenský rozvoj, přispívá k hodnotám Evropské unie¹⁰, sociální soudržnosti, mezigenerační spolupráci a zajišťuje, aby demokracie a občanství odrážely rozmanitost perspektiv a pluralitu ve společnosti.

---

⁹ Pojem „občanského prostoru pro mladé lidi“ používaný v těchto závěrech vychází z definice občanského prostoru pro nevládní subjekty podle OECD.

¹⁰ Úřední věstník Evropské unie, konsolidované znění Smlouvy o Evropské unii a Smlouvy o fungování Evropské unie (2016/C 202/01).

11. Zapojení mladých lidí do občanského prostoru je důležitým katalyzátorem různých společenských inovací¹¹, což svědčí o tom, že občanský prostor přispívá k větší demokratičnosti rozhodovacích procesů založených na lepší informovanosti, čímž zvyšují kvalita demokracie. Na druhé straně jsou mladí lidé obzvláště zranitelní z hlediska diskriminace a omezování občanského prostoru¹².
12. Zuzující se občanský prostor pro mladé lidi a poskytnuté informace o porušování základních a demokratických práv jsou obecné jevy, které mohou představovat hrozbu pro demokracie v celé Evropě bez ohledu na jejich ekonomickou rozvinutost nebo zeměpisnou polohu. Studie dokládají, že možnosti mládežnických organizací občanské společnosti účastnit se politických procesů jsou také považovány za omezené¹³.
13. Organizace působící v oblasti mládeže a neformální skupiny mladých lidí by měly být zapojeny do koncipování klíčových projektů, které se týkají mimo jiné všech témat zahrnutých do jedenácti evropských cílů v oblasti mládeže. Tyto organizace hrají také zásadní úlohu při poskytování služeb a podpory mladým lidem, jež v řadě případů doplňují služby poskytované veřejnými orgány.
14. V důsledku pandemie COVID-19 se občanský prostor pro mladé lidi v řadě zemí zužuje ještě více, přičemž jedinou schůdnou alternativou se často stává jeho online ekvivalent. Některé zkušenosti jsou přínosné, například tam, kde byly v digitálním prostoru objeveny některé nové funkce; přesunem do online občanského prostoru vyvstaly nicméně otázky související s přístupem (infrastruktura), dovednostmi (kompetence) a online bezpečností mladých lidí;

---

¹¹ Safeguarding Civic Space for Young People in Europe (*Ochrana občanského prostoru pro mladé lidi v Evropě*), Evropské fórum mládeže (s. 8).

¹² Partnerství v oblasti mládeže: Tomáš Deželan a Laden Yurttagülerová, tým evropských výzkumných pracovníků v oblasti mládeže, *Shrinking democratic space for youth (Zuzující se demokratický prostor pro mládež)*, 2021.

¹³ Partnerství v oblasti mládeže: Tomáš Deželan a Laden Yurttagülerová, tým evropských výzkumných pracovníků v oblasti mládeže, *Shrinking democratic space for youth (Zuzující se demokratický prostor pro mládež)*, 2021.

ZDŮRAŽŇUJÍ, ŽE

15. Při vytváření prostředí, které podporuje organizace působící v oblasti mládeže a neformální skupiny mladých lidí, není vhodné uplatňovat jednotný přístup. Univerzální pojetí, ale také různorodé kulturní a zeměpisné pozadí, strukturální nerovnosti, genderovou nerovnost a další spolupůsobící faktory je třeba mít na paměti v případech, kdy mladým lidem a mládežnickým organizacím občanské společnosti znemožňují svobodnou činnost a smysluplnou účast.
16. Přemíra času stráveného před obrazovkou a online činnostmi mají nepříznivý dopad na mentální, fyzické a sociální zdraví mladých lidí¹⁴. Online občanský prostor nicméně poskytuje mnoha mladým lidem důležité útočiště, ve kterém mohou ve větší míře uplatňovat svá občanská práva, a to zejména během pandemie COVID-19. Otázky zdraví jsou však jen jedním z aspektů, které je třeba mít na paměti; řešit je třeba rovněž otázky online bezpečnosti a digitální propasti (mimo jiné v oblasti infrastruktury a kognitivních překážek). Pro všechny zúčastněné subjekty by proto při podpoře občanského prostoru pro mladé lidi mělo být prioritou nalezení správné rovnováhy mezi online a offline angažovaností;

VYZÝVAJÍ ČLENSKÉ STÁTY, ABY V SOULADU SE ZÁSADOU SUBSIDIARITY A NA PŘÍSLUŠNÝCH ÚROVNÍCH

17. Chránily a rozšiřovaly občanský prostor pro všechny mladé lidi, a to především pro ty, kteří jsou nejvíce zasaženi pandemií COVID-19, a aby zavedly dodatečná opatření s cílem zajistit, aby přístup k tomuto prostoru a možnost zapojit se do něj měli mladí lidé ze znevýhodněného prostředí a s omezenými příležitostmi, zejména z odlehlých nebo venkovských oblastí nebo se zdravotním postižením. Je také třeba podporovat větší zviditelnění a lepší přístupnost tohoto prostoru pro mladé lidi.

---

¹⁴ Prohlášení UNICEF, Growing concern for well-being of children and young people amid soaring screen time (*Rostoucí obavy o zdraví dětí a mladých lidí v důsledku prudkého nárůstu času stráveného před obrazovkou*), 8. února 2021.

18. Zabývaly se obavami souvisejícími s postupy a nástroji, jež způsobují nedostatek svobodného a přístupného veřejného prostoru nebo vytvářejí značné překážky pro mladé lidi, kteří o přístup do občanského prostoru usilují a chtějí se do něj zapojit; jedná se zejména o komerční nástroje, které využívají algoritmy generující personalizovaný marketing, gentrifikaci, migraci z venkova do měst a zvýšenou komercializaci fyzického a online prostoru¹⁵.
19. Zabývaly se obavami souvisejícími s ochranou soukromí mladých lidí při uplatňování jejich občanských práv a svobod s cílem zajistit pro ně osobní bezpečnost a dodržování práv jednotlivce, což by mělo být propagováno srozumitelným jazykem, a také kontrolu nad jejich údaji, a to především prostřednictvím bezpečného a zákonného zpracování všech údajů, které jim náleží nebo se jich týkají, ve smyslu obecného nařízení EU o ochraně osobních údajů.
20. Měly na paměti překážky bránící mladým lidem v online účasti (například přístup k internetu, digitální kompetence, chybějící infrastruktura a vybavení) a usilovaly o zajištění bezpečnosti digitálního občanského prostoru pro mládež posilováním digitální odolnosti, zejména zvyšováním digitální a mediální gramotnosti a informovanosti mladých lidí, mimo jiné prostřednictvím bezpečnostních opatření na ochranu mladých lidí před zavádějícími informacemi, dezinformacemi, propagandou, společenskou polarizací, nenávisťnými verbálními projevy a kyberšikanou, kybergroomingem atd.

---

¹⁵ Smith, Neil (1996), *The new urban frontier: Gentrification and the revanchist city. (Nová městská hranice: gentrifikace a revanšistické město)* London, Routledge. Dayová, Kristen (1999), *Introducing gender to the critique of privatized public space. (Zavedení genderu do kritiky privatizovaného veřejného prostoru)*, *Journal of Urban Design*, sv. 4, č. 2. Kohnová, M., (2004), *Brave new neighborhoods: The privatization of public space. (Odvážné nové čtvrti: privatizace veřejného prostoru)*, New York, Routledge.

21. Uznávaly poskytovatele vzdělávání v rámci všech typů učení (formálního, neformálního a informálního) jako klíčové aktéry při prosazování různých forem výchovy k občanství se zaměřením na kompetence pro potřebné aktivní občanství, které následně přispívá k demokratičtější společnosti.
22. Prosazovaly občanské a politické postupy a aktivní spolupráci mezi mládežnickými organizacemi a institucemi zajišťujícími vzdělávání a odbornou přípravu v rámci společných projektů, mimo jiné s cílem zlepšovat podmínky stávajícího občanského prostoru nebo vytvářet občanský prostor nový, a prakticky tak přispívat ke splnění cílů udržitelného rozvoje a evropských cílů v oblasti mládeže.
23. Zavázaly se, že budou rozvíjet a případně podporovat interakce či komunikační kanály, které společně vytvářejí nebo řídí veřejné orgány a mladí lidé skrze občanský prostor, a to včetně občanského prostoru, který podporují a udržují organizace působící v oblasti mládeže a neformální skupiny mladých lidí, s cílem usnadnit smysluplné a rozmanité zastoupení názorů mladých lidí a hmatatelným způsobem ovlivnit tvorbu a provádění politik a jejich následných opatření, jež jsou pro mladé lidi relevantní;

VYZÝVAJÍ ČLENSKÉ STÁTY A EVROPSKOU KOMISI, ABY V RÁMCI SVÝCH PŘÍSLUŠNÝCH PRAVOMOCÍ A NA PŘÍSLUŠNÝCH ÚROVNÍCH A S NÁLEŽITÝM ZOHLEDNĚNÍM ZÁSADY SUBSIDIARITY

24. Usilovaly o ochranu a rozšiřování rozmanitých druhů občanského prostoru pro mladé lidi na všech úrovních prostřednictvím udržitelného strukturálního financování a aby případně zvážily projektové financování pro organizace působící v oblasti mládeže a neformální skupiny mladých lidí. Zvyšovaly informovanost mladých lidí o jejich občanských a politických svobodách a příležitostech k jejich uplatňování, které jim může přinést jejich angažovanost v občanském prostoru.
25. Podporovaly organizace působící v oblasti mládeže a neformální skupiny mladých lidí bojující proti nenávisným verbálním projevům a jiným jevům ohrožujícím jejich činnost, zejména pokud jde o uplatňování jejich svobody vyjadřování, sdružování a shromažďování.
26. Soustavně monitorovaly, vyhodnocovaly a podporovaly prostředí příznivé pro fungování občanského prostoru pro mladé lidi a aby současně identifikovaly jevy, které tento prostor ohrožují, a zabývaly se jimi.
27. Poskytovaly v souladu s Evropskou chartou informací pro mládež¹⁶ snadný přístup k informacím v přístupných formátech a případně v jazyce, který je přizpůsobený mládeži, a rozvíjely tak transparentnost a posilovaly důvěru mladých lidí v politické instituce, a aby současně zaváděly odpovídající opatření, zejména prosazováním mediální gramotnosti, s cílem bojovat proti zavádějícím informacím, dezinformacím, propagandě, polarizaci společnosti, nenávisným verbálním projevům, konspiračním teoriím, kyberšikaně, kybergroomingu atd.

---

¹⁶ Evropská charta informací pro mládež je soubor profesních zásad a pokynů pro práci v oblasti informací a poradenství pro mládež.

28. Zintenzivnily institucionální informační činnost zaměřenou na mladé lidi (přímo nebo prostřednictvím organizací působících v oblasti mládeže a neformálních skupin mladých lidí) používáním účinných nástrojů pro offline i online angažovanost. Kromě toho by měly využívat mechanismy, které vzniknou ve spolupráci s mladými lidmi a získají uznání subjektů s rozhodovací pravomocí a podporu nezávislého výzkumu a povedou ke snazšímu zapojení mladých lidí do občanského prostoru a politického života.
29. Posuzovaly v náležitých případech vliv komerčních nástrojů využívajících algoritmy ke generování personalizovaného marketingu na občanský prostor pro mladé lidi a vedly s poskytovateli těchto nástrojů dialog, který bude řešit otázku, jak mohou tyto nástroje občanský prostor ovlivňovat. Zvážily přijetí nezbytných, vhodných a přiměřených opatření k řešení jakéhokoli nepříznivého vlivu komerčních nástrojů, které prostřednictvím dialogu není možné zmírnit.
30. Podporovaly výzkum a monitorovaly stav občanského prostoru pro mladé lidi v celé Evropské unii a na celostátní, regionální i místní úrovni, včetně výzev a hrozeb, jimž čelí, a vyhodnocovaly zapojení mladých lidí do občanského prostoru.
31. Zvážily možnost věnovat problematice občanského prostoru mládeže a základních svobod mladých lidí zvláštní pozornost v rámci Evropského roku mládeže 2022;

VYZÝVAJÍ EVROPSKOU KOMISI, ABY

32. Podporovala nekomerční, otevřený, inkluzivní a bezpečný občanský prostor pro mladé lidi prostřednictvím různých evropských programů, včetně nejvýznamnějších programů v oblasti mládeže, jako jsou Erasmus+ a Evropský sbor solidarity, jakož i napříč odvětvími.
33. Dále zapojovala mladé lidi a organizace působící v oblasti mládeže a neformální skupiny mladých lidí do plánování a provádění evropských iniciativ a následných opatření, které mají dopad na jejich životy, jako jsou Nový evropský Bauhaus, klimatický pakt EU a Konference o budoucnosti Evropy, přičemž současně by měla mít na paměti úlohu těchto iniciativ při zajišťování občanského prostoru pro mladé lidi.

Referenční dokumenty

Při přijímání těchto závěrů Rada a zástupci vlád členských států, zasedající v Radě, berou na vědomí tyto dokumenty:

- Společné výzkumné středisko: Scientific and Technical Reports: Measuring Civic Competence in Europe, A composite indicator based on IEA Civic Education Study 1999 for 14 years old in School (Vědecké a technické zprávy: Měření občanských kompetencí v Evropě, složený ukazatel podle studie Mezinárodní asociace pro hodnocení vzdělávacích výsledků (IEA) z roku 1999 zaměřené na občanskou výchovu 14letých žáků škol), 2008.
- Moxon, D. a Bárta, O. (2018), Strukturovaný dialog, Cyklus VI, Tematická zpráva: Young People and the EU (*Mladí lidé a EU*), Evropský řídicí výbor 6. cyklu strukturovaného dialogu, 2018.
- Evropská komise: Eurobarometr, řada Budoucnost Evropy, březen 2021.
- Evropský parlament: Studie vyžádaná Výborem pro kulturu a vzdělávání, Education and youth in post-COVID-19 Europe – crisis effects and policy recommendations (*Vzdělávání a mládež v Evropě po skončení pandemie COVID-19 – účinky krize a politická doporučení*), PE 690.872, květen 2021.
- Partnerství v oblasti mládeže: Tomáš Deželan a Laden Yurttagülerová, tým evropských výzkumných pracovníků v oblasti mládeže, Shrinking democratic space for youth (*Zužující se demokratický prostor pro mládež*), 2021.
- Rada Evropy, Parlamentní shromáždění, usnesení 2096 (2016), How can inappropriate restrictions on NGO activities in Europe be prevented? (*Jak lze předejít nevhodnému omezování činnosti nevládních organizací v Evropě?*).
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů).

- Valné shromáždění Evropské informační a poradenské agentury pro mládež (ERYICA), European Youth Information Charter (*Evropská charta informací pro mládež*), přijato v Cascais (Portugalsko) dne 27. dubna 2018.
  - Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů, Evropský klimatický pakt, COM(2020) 788 final.
  - Evropská unie, Konference o budoucnosti Evropy, internetová stránka [Konference o budoucnosti Evropy | Evropská komise \(europa.eu\)](#).
-